

Podpora záujemcov so špecifickými potrebami o štúdium na VŠ

Autorky:

Ing. Ivona Blahovcová

PaedDr. Tatiana Majerníková

„Šťastný je ten človek, pre ktorého je jeho práca záľubou i potešením.“

Vážení rodičia, milí študenti,

v živote mladého človeka nastáva chvíľa, keď sa po úspešnom ukončení štúdia na strednej škole rozhoduje, či nastúpi do zamestnania, alebo bude pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Výber vysokej školy je významným míľnikom a nie každý študent so záujmom o štúdium vysokej školy má jasnú predstavu o svojej budúcej profesii, či o konkrétnej vysokej škole alebo odbore.

O to náročnejšie je to pre tých, ktorí sú pri výbere determinovaní zdravotným stavom, postihnutím alebo znevýhodňujúcim sociálnym prostredím. Aj študenti so zdravotným či iným znevýhodnením majú po úspešnom absolvovaní maturitnej skúšky možnosť pokračovať na vysokej škole. Vďaka svojmu potenciálu a špecifickým schopnostiam sú častokrát pri zrode mnohých objavov v rôznych odvetviach a v ich životných príbehoch môže každý z nás načerpať mnoho inšpirácie. Prinášame Vám práve jeden takýto úspešný životný príbeh:

Janka - veselé, ctižiadostivé a komunikatívne dievča s vážnym zrakovým postihnutím. Žila vo funkčnej rodine s jedným starším súrodencom a rodičia sa od jej útleho detstva snažili, aby sa vedela zapojiť do bežného života v spoločnosti ostatných detí.

Prvý stupeň základnej školy absolvovala ako dieťa so zdravotným postihnutím individuálne integrovaná v bežnej triede. Vzdelávanie zvládla, pod dohľadom svojej triednej učiteľky a s prijatými pravidlami pre bezpečné prostredie, veľmi dobre. V tomto čase ešte čiastočne rozlišovala osoby, veci a dôverne poznala prostredie kmeňovej triedy.

Pri prechode na 2. stupeň nastala pre Janku veľká zmena. Potrebovala sa adaptovať na nové prostredie triedy a nových učiteľov. Zároveň, prognóza odborných lekárov bola pesimistická – postupné zhoršovanie zraku, až s hrozbou slepoty. V spolupráci s rodičmi a všetkými vyučujúcimi boli nastavené nové pravidlá pre jej fungovanie v škole. Veľkou pomocou bol príchod školskej špeciálnej pedagogičky, ktorá sa jej začala venovať aj individuálne. Adaptáciu na nové podmienky a školskú záťaž jej zároveň pomáhala zvládať psychologička z poradenského zariadenia. S podporou triednej učiteľky a svojich spolužiakov sa zapájala do väčšiny školských činností. Na pravidelných stretnutiach s rodičmi sa hodnotil jej aktuálny zdravotný stav, podmienky a možnosti vzdelávania, požiadavky na učiteľov, používanie kompenzačných pomôcok, úprava prostredia triedy. Základná škola sa jej snažila vytvoriť bezpečné prostredie a možnosti na adekvátne vzdelávanie v bežných podmienkach školy. Pri úprave

organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu škola postupovala podľa odporúčaní zo špeciálno-pedagogickej správy, ktorá zahŕňala aj úpravu v predmetoch telesná výchova a technická výchova a individuálnu pomoc školského špeciálneho pedagóga na hodinách podľa dohody s učiteľmi a Jankou. Zabezpečenie materiálno-technických potrieb umožňovalo používanie kompenzačných pomôcok, lupy na čítanie a diktafónu, na vyučovaní podľa potreby.

Kariérové smerovanie a zreálňovanie predstáv Janky začali rodičia so školou riešiť na pravidelných stretnutiach od 6. ročníka. Jankiným snom bolo štúdium medicíny, lebo sa chcela dozvedieť všetko o svojej chorobe, nájsť spôsob, ako sa liečiť a pomáhať tak aj iným chorým ľuďom. Nevzdávala sa, ale vzhľadom na jej ochorenie to bol sen nereálny. Po absolvovaní diagnostiky v poradenskom zariadení sa v rámci kariérového poradenstva na základnej škole hľadali rôzne alternatívne možnosti uplatnenia, ktoré by ju naplňali, mohla by v nich realizovať svoje záujmy a využiť svoje predpoklady. Konečné rozhodnutie v 9. ročníku padlo na gymnázium, ktoré jej malo poskytnúť rozšírenie jej všeobecných znalostí a dostatok času na prijatie rozhodnutia pokračovať v štúdiu na vysokej škole, keďže jednou z alternatív bolo aj štúdium práva.

Prijatiu na strednú školu predchádzalo osobné poskytnutie informácií a správ zo psychologického a špeciálno-pedagogického vyšetrenia vedeniu strednej školy rodičmi aj výchovným poradcom a úspešné vykonanie prijímacej skúšky s požadovanou úpravou. Štúdium na gymnáziu za pomoci a individuálneho prístupu pedagógov, spolužiakov, s možnosťou používania a využívania kompenzačných pomôcok (napr. špeciálny počítačový program umožňujúci hlasový výstup – JAWS, diktafón) úspešne zvládla aj pri úplnej strate zraku.

Výber vysokej školy bol pre ňu už jednoznačný. Zvládla prijímacie konanie na Právnickú fakultu UPJŠ v Košiciach, kde požiadala o štatút študenta so špecifickými potrebami (ďalej ŠP). S pomocou osobného asistenta, primeranej úpravy a podpory vzdelávania, ktoré jej vedel zabezpečiť koordinátor pre študentov so ŠP, a vzhľadom na jej intelektové schopnosti a predpoklady pre zvládnutie náročného štúdia, schopnosť spolupracovať a komunikovať s ľuďmi a riešiť rôzne situácie, bolo jej vysokoškolské štúdium úspešné. V súčasnosti pracuje v právnickej firme.

Vďaka svojej ctížiadosti, podpore rodičov, pochopeniu a multidisciplinárnemu prístupu všetkých pracovníkov škôl, vytvoreniu vhodných podmienok a zabezpečeniu možnosti vzdelávať sa spolu s ostatnými deťmi dosiahla svoj životný úspech napriek svojmu zdravotnému hendikepu.

Tento dokument si nekladie za cieľ poskytnúť vyčerpávajúce informácie o tom, ako postupovať pri výbere vysokej školy. Jeho pridanou hodnotou je však poskytnutie niektorých dôležitých informácií pre tých študentov, ktorí majú špecifické potreby.

Prajeme Vám veľa šťastia pri výbere vysokej školy!

Obsah

1	Informácie k výberu vysokej školy.....	5
1.1	Základné informácie o systéme vysokých škôl na Slovensku.....	5
1.2	Aké formy a metódy štúdia existujú?	6
1.3	Čo je študijný odbor a študijný program?	7
1.4	Aké odbory možno študovať?	8
2	Ako si vybrať vysokú školu a v rámci nej konkrétnu fakultu	9
2.1	Výber vysokej školy	9
2.2	Voľba konkrétneho študijného programu	9
2.3	Čo ešte môže ovplyvniť výber vysokej školy?	10
2.4	Rola poradenského zariadenia pri podpore klientov so špecifickými potrebami pri výbere VŠ	11
3	Štatút študenta so špecifickými potrebami (ŠP).....	12
3.1	Získanie štatútu študenta so ŠP	12
4	Postup a podmienky prijatia na vysokú školu	15
4.1	Prijímacie konanie	15
4.2	Prihláška na vysokú školu.....	15
4.3	Termíny na podanie prihlášky na vysokú školu.....	16
5	Kde hľadať všeobecné informácie k výberu vysokej školy ?	17
	Použité skratky a termíny	19
	Bibliografia.....	22

1 Informácie k výberu vysokej školy

V tejto kapitole nájdete najdôležitejšie základné informácie o systéme vysokých škôl, o formách a metódach štúdia, o študijných odboroch a programoch.

Pri rozhodovaní sa o svojom štúdiu je potrebné zvážiť nároky konkrétnej vysokej školy na študentov. Každý absolvent musí **naplniť požadované kompetencie** (kompetencie sú požadované vedomosti, zručnosti, osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti) a **profil absolventa** vysokej školy. Obyčajne náročnejšie a zložitejšie to majú študenti so špecifickými potrebami (ďalej len ŠP). Musia prihliadať na svoj zdravotný stav, zdravotné postihnutie či znevýhodnenie, prípadne iné obmedzenia tak, aby boli schopní profil absolventa úspešne naplniť.

Dôležité je, aby ste získali všetky potrebné informácie **v dostatočnom časovom predstihu** na to, aby ste vedeli dobre posúdiť svoje predpoklady na štúdium vybraného študijného programu a vedeli sa zodpovedne rozhodnúť. Potrebné informácie môžete získať priamo na vybranej fakulte príslušnej vysokej školy. Vhodné je dohodnúť si termín priamo u koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami, prípadne odborného pracovníka pre študentov so špecifickými potrebami na študijnom oddelení.

1.1 Základné informácie o systéme vysokých škôl na Slovensku

Záujemca o štúdium na vysokej škole má možnosť vybrať si na Slovensku z rôznych typov vysokých škôl s rôznymi zameraniami. O základnom členení vysokých škôl v Slovenskej republike hovorí zákon o vysokých školách, ktorý ich delí na verejné, štátne a súkromné.

Verejná vysoká škola je verejnoprávna a samosprávna inštitúcia, ktorá sa zriaďuje a zrušuje zákonom. Zákon tiež ustanovuje jej názov, začlenenie a sídlo. Ak sa verejná vysoká škola člení na fakulty, pri jej zriadení sa súčasne zriaďujú aj tieto fakulty.

Štátne vysoké školy sú vojenské, policajné a zdravotnícke vysoké školy.

Súkromná vysoká škola je právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike, ktorá bola zriadená alebo založená na vzdelávanie a výskum, ak jej vláda Slovenskej republiky na to udelila súhlas v mene štátu.

Uchádzač o štúdium na vysokej škole má možnosť študovať aj na **Zahraničnej vysokej škole**, ktorá poskytuje vysokoškolské vzdelávanie na území Slovenskej republiky podľa právnych predpisov štátu ich sídla, na základe udeleného oprávnenia vydaného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Práva a povinnosti študentov zahraničných vysokých škôl nie sú upravené zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, ale právnymi predpismi štátu ich sídla. O rovnocennosti získaného dokladu o vzdelaní s dokladmi o vzdelaní vydávaných v Slovenskej republike (vysokoškolský diplom, vysvedčenie o štátnej skúške, dodatok k diplomu) sa rozhoduje rovnako, ako v prípade dokladov o vzdelaní získaných štúdiom v zahraničí.

Vysoké školy sa podľa charakteru a rozsahu svojej činnosti členia na :

- univerzitné vysoké školy
- odborné vysoké školy
- vysoké školy

Univerzitná vysoká škola poskytuje vzdelávanie v študijných programoch všetkých troch stupňov a vykonáva najmä základný výskum. Ponúkané študijné programy priamo súvisia s vedeckou činnosťou školy v oblasti vedy, techniky alebo umenia.

Odborná vysoká škola poskytuje vysokoškolské vzdelanie v študijných programoch prvého stupňa a vykonáva najmä aplikovaný výskum.

Vysoká škola, ktorá nie je začlenená medzi univerzitné vysoké školy alebo odborné vysoké školy, poskytuje vysokoškolské vzdelávanie najmä v študijných programoch prvého stupňa, druhého stupňa a v spojených programoch (prvý a druhý dohromady) a v študijných programoch jednotlivých fakúlt¹. Vykonáva základný výskum a aplikovaný výskum.

Každá vysoká škola poskytuje uchádzačom o štúdium, študentom a ďalším osobám informačné a poradenské služby súvisiace so štúdiom a s možnosťou uplatnenia absolventov študijných programov v praxi.

1.2 Aké formy a metódy štúdia existujú?

Vysoké školy na Slovensku ponúkajú rôzne formy štúdia. Samotný uchádzač si sám musí ujasniť, akou formou chce študovať, no nie všetky fakulty a odbory poskytujú všetky formy (napr.: Lekárska fakulta má len dennú formu štúdia).

Záujemca o vysokoškolské štúdium si môže vybrať z nasledujúcich:

- **Denná forma** štúdia znamená, že študent sa denne zúčastňuje na vzdelávacích činnostiach.
- **Externá forma** štúdia je charakteristická prevažne samoštúdiom, ktoré je doplnené o konzultácie s pedagógmi.
- **Prezenčná metóda** znamená, že učitelia sú v priamom kontakte so študentmi a uskutočňuje sa väčšinou v študijných programoch dennej formy štúdia.
- **Dištančná (dial'ková) metóda** nahrádza priamy kontakt pedagóga so študentom prostredníctvom komunikačných prostriedkov (napr. cez internet a podobne).

Akademický rok

Akademický rok sa začína 1. septembra bežného roka a končí sa 31. augusta nasledujúceho roka. Skladá sa z dvoch semestrov (zimného a letného) alebo z troch trimestrov. Každý semester trvá minimálne 12 výučbových týždňov, na ktoré nadväzuje maximálne 6-týždňové skúškové obdobie.

¹ podľa § 53 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách

Študenti posledného ročníka štúdia v letnom semestri môžu mať upravený počet výučbových týždňov odlišne. Organizácia akademického roka je stanovená štatútom fakulty alebo štatútom vysokej školy, v prípade, ak sa vysoká škola nečlení na fakulty.

Stupeň štúdia

Štúdium na vysokých školách sa organizuje v trojstupňovom systéme bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programov. Rozhodnutie o tom, na akom stupni študovať, závisí predovšetkým od dosiahnutého vzdelania a zamerania, ktorému sa chcete venovať. Vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore je možné absolvovať a získať v troch stupňoch vzdelávania:

1. stupeň - bakalársky študijný program – trvá najmenej tri roky a najviac štyri roky (architektúra, výtvarné umenie, dizajn).

2. stupeň – magisterský/inžiniersky/doktorský študijný program – trvá najmenej jeden rok a najviac tri roky tak, aby štandardná dĺžka štúdia podľa bakalárskeho študijného programu a nadväzujúceho študijného programu 2. stupňa v tom istom alebo príbuznom študijnom odbore bola spolu najmenej päť rokov. Môže sa uskutočniť aj ako súvislé štúdium spájajúce 1. a 2. stupeň vysokoškolského vzdelávania. V tomto prípade je štandardná dĺžka štúdia najmenej štyri roky a najviac šesť rokov.

3. stupeň – doktorandský študijný program – štandardná dĺžka štúdia je najmenej tri roky a najviac štyri roky v dennej forme a v externej forme je to najviac päť rokov.

1.3 Čo je študijný odbor a študijný program?

Na rozdiel od stredných škôl, kde sú študijné odbory rovnaké v rámci celého Slovenska, vysoké školy v rámci odboru sú vysoko individuálne, t. j. ponúkajú rôzne študijné programy.

Študijný odbor vymedzuje oblasť poznania, ktorá je predmetom vzdelávania. Študijný odbor je vymedzený obsahom, ktorý charakterizujú najmä oblasti a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, určujúcich profil absolventa.

Študijný program je súbor študijných predmetov a súbor pravidiel na ich absolvovanie zostavený tak, že ich úspešné absolvovanie umožňuje získať vysokoškolské vzdelanie.

Príklad: Technická univerzita v Košiciach sa delí na jednotlivé fakulty (Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií; Fakulta materiálov, metalurgie a recyklácie; Strojnícka fakulta; Fakulta elektrotechniky a informatiky; Stavebná fakulta; Ekonomická fakulta; Fakulta výrobných technológií; Fakulta umení; Letecká fakulta). Jednotlivé fakulty ponúkajú akreditované študijné programy pre bakalárske, inžinierske a doktorandské štúdium. V rámci bakalárskeho štúdia Strojníckej fakulty, ktorá predstavuje odbor „strojárstvo“, ponúka napríklad študijný program „automobilová výroba“.

1.4 Aké odbory možno študovať?

Vysoké školy na Slovensku poskytujú vysokoškolské vzdelávanie v študijných odboroch, uvedených v sústave študijných odborov SR, ktorú vydáva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR formou vyhlášky a sú prístupné na webovej stránke:

https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/prilohy/SK/ZZ/2019/244/20190901_5173916-2.pdf

Študijné odbory, v ktorých môžu vysoké školy v Slovenskej republike poskytovať vysokoškolské vzdelávanie:

1. Architektúra a urbanizmus	29. Pôrodná asistencia
2. Bezpečnostné vedy	30. Právo
3. Biológia	31. Priestorové plánovanie
4. Biotechnológie	32. Psychológia
5. Doprava	33. Sociálna práca
6. Drevárstvo	34. Sociológia a sociálna antropológia
7. Ekologické a environmentálne vedy	35. Stavebníctvo
8. Ekonómia a manažment	36. Strojárstvo
9. Elektrotechnika	37. Teológia
10. Farmácia	38. Učiteľstvo a pedagogické vedy
11. Filológia	39. Umenie
12. Filozofia	40. Vedy o športe
13. Fyzika	41. Vedy o umení a kultúre
14. Geodézia a kartografia	42. Vedy o Zemi
15. Historické vedy	43. Verejné zdravotníctvo
16. Chemické inžinierstvo a technológie	44. Veterinárske lekárstvo
17. Chémia	45. Všeobecné lekárstvo
18. Informatika	46. Zdravotnícke vedy
19. Kybernetika	47. Získavanie a spracovanie zemských zdrojov
20. Lesníctvo	48. Zubné lekárstvo
21. Logopédia a liečebná pedagogika	
22. Matematika	
23. Mediálne a komunikačné štúdiá	
24. Obrana a vojenstvo	
25. Ošetrovatelstvo	
26. Politické vedy	
27. Poľnohospodárstvo a krajinárstvo	
28. Potravinárstvo	

2 Ako si vybrať vysokú školu a v rámci nej konkrétnu fakultu

2.1 Výber vysokej školy

Výber konkrétnej vysokej školy závisí predovšetkým od programu, ktorý chcete študovať, a tiež od vašich osobnostných predpokladov, záujmov, schopností, zručností, silných i slabých stránok, reálnych možností zvládnutia štúdia i prognózy ďalšieho vývoja zdravotného stavu. K výberu školy môžete pristúpiť dvoma spôsobmi:

- zvolíte školu podľa globálneho zamerania a budete ďalej zisťovať, aké má fakulty,
- zvolíte fakultu, na ktorej chcete študovať a budete vyberať školy, ktoré danú fakultu majú.

2.2 Voľba konkrétneho študijného programu

Pred samotnou voľbou študijného programu je dôležité si uvedomiť, že mnohé odbory sa študujú najprv všeobecne a až neskôr si vyberáte špecializáciu. V priebehu štúdia si viete vybrať rôzne voliteľné predmety, doplnkové semináre a pod. Ak teda viete, aké zameranie chcete študovať (medicína, farmácia, technika, právo, a pod.), aj v priebehu ďalšieho štúdia si viete presnejšie vybrať študijný program, t. j. svoju špecializáciu (napr. v rámci Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v bakalárskom štúdiu si viete vybrať študijné programy: právo, ekonomika a právo alebo manažment a právo). Voľba ovplyvní nielen to, aké predmety budete študovať, ale hlavne vašu budúcu možnosť uplatnenia sa na trhu práce. Študijný program vyberajte predovšetkým s ohľadom na jeho obsah, predmety, formu a dĺžku štúdia, možnosť budúceho uplatnenia v praxi, možnosti nadväzujúceho štúdia, ale aj na to, čo vás baví, a v akom povolání sa budete v budúcnosti cítiť dobre.

Prehľad študijných programov nájdete v Registri študijných programov na webovej stránke Portálu verejnej správy (<https://www.portalvs.sk/sk/morho>), kde sa dozviete základné informácie k samotnému štúdiu - stupeň štúdia, forma štúdia, dĺžka štúdia, miesto štúdia, študijný odbor, názov vysokej školy a pod.

2.3 Čo ešte môže ovplyvniť výber vysokej školy?

- **Poloha školy** – Záleží na vás, ako veľmi je tento faktor pre vás dôležitý. Môžete vybrať podľa toho, ako ďaleko je škola od vášho bydliska, aké je dopravné spojenie, aké sú v mieste sídla školy možnosti trávenia voľného času. Takmer všetky verejné vysoké školy ponúkajú dostatok miest na študentských internátoch, tým pádom, vzdialenosť školy od vášho bydliska nemusí byť problém.
- **Prestíž, referencie** – Ak máte možnosť, vypočujte si hlavne názor bývalých alebo súčasných študentov danej školy. Tí vám poskytnú najlepší pohľad na kvalitu výučby a najmä prístup školy k študentom.
- **Veľkosť školy** – Veľkosť školy môže mať vplyv hlavne na prístup školy k študentom. Môže sa stať, že školy s veľkým počtom študentov sa príliš nevenujú individuálnym potrebám študentov. Na druhej strane, sú veľké školy schopné zabezpečiť vyššiu kvalitu výučby vedenej poprednými odborníkmi. Toto však nemusí byť vždy pravidlom. V tomto prípade dajte skôr na konkrétne referencie.
- **Ponuka mimoštudijných a iných aktivít.** Zistite si, aké ubytovanie a stravovanie poskytuje škola študentom. Je v škole zázemie na rôzne športové aktivity? Poskytuje škola študentom prístup k počítačom a internetu? Ponúka zaujímavé voliteľné predmety?
- **Nároky na prostredie** výkonu povolania je nevyhnutné zodpovedne zvážiť a poznať ich pred nástupom na vysokú školu. Môžeme tak predísť budúcim problémom s uplatnením sa v praxi.

Zručnosti potrebné na úspešné zvládnutie štúdia – okrem bežných akademických zručností, sú potrebné aj nasledovné:

- Sociálne a komunikačné zručnosti:
 - pozitívna sebaaprezentácia,
 - prezentácia vlastného znevýhodnenia a spôsobov zvládania jeho dôsledkov,
 - schopnosť požiadať o pomoc a prípadne ju tiež odmietnuť,
 - vysvetliť, v čom a akým spôsobom treba pomôcť,
 - prezentácia a obhájenie vlastného názoru,
 - nadväzovanie a udržiavanie kontaktov,
 - iniciatíva v prekonávaní predsudkov a bariér.
- Technické zručnosti:
 - technické zabezpečenie komunikácie (napr. načúvacie aparáty),
 - technické zabezpečenie práce s informáciami – diktafóny, zápisníky, a pod.
 - notebooky, skenovacie perá.
- Sebaobsluha a mobilita:
 - pohyb v novom prostredí,
 - zabezpečenie potrieb každodenného života.

V priebehu štúdia na vysokej škole sa vyžaduje aj vysoká miera samostatnosti, dobrý časový manažment a sebaorganizácia.

2.4 Rola poradenského zariadenia pri podpore klientov so špecifickými potrebami pri výbere VŠ

Dôležitú úlohu pri facilitovaní samotného procesu rozhodovania záujemcov o štúdium zastávajú odborní zamestnanci poradenských centier (Centrá poradenstva a prevencie – CPP a Špecializované centrá poradenstva a prevencie – ŠCPP). V spolupráci s inými aktérmi v zmysle multidisciplinárnej spolupráce (napr. triednymi učiteľmi, výchovnými poradcami, špeciálnymi pedagógmi a pod.) realizujú kariérové poradenstvo, ktorého obsahom je odhaľovanie:

- silných stránok,
- záujmov,
- zručností a schopností,
- hodnôt,
- vlastností študentov.

Kariérové poradenstvo môže slúžiť aj pri rozvoji zručností potrebných pre:

- rozhodovanie,
- plánovanie,
- sebapoznanie,
- poznávanie sveta práce a orientácie v ňom.

Na požiadanie klienta tak môže centrum poskytnúť kariérové poradenstvo a byť nápomocné pri výbere vysokej školy. Klient si sám, na základe ponuky kariérového poradcu a po oboznámení sa s možnosťami kariérového poradenstva prostredníctvom kontraktu s odborným zamestnancom, môže vyšpecifikovať, čo by potreboval, resp. očakával od poradenského procesu. Môže to byť pomoc pri rozhodovaní pri výbere svojej vysokej školy alebo len utvrdenie vo svojom rozhodnutí, ale aj zameranie sa na rozvoj rôznych zručností spojených so vzdelávacím a kariérovým rozvojom.

V prípade, že ide o klienta so špecifickými potrebami:

- po doručení potvrdenia z príslušného poradenského zariadenia má právo už na prijímacích pohovoroch mať vytvorené špeciálne podmienky, akou je napríklad čas navyše a pod.
- po prijatí by mal takýto študent na vysokej škole kontaktovať koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami a ten mu podľa rozsahu a druhu špecifickej potreby určí podporné služby.

3 Štatút študenta so špecifickými potrebami (ŠP)

Vysoká škola je zodpovedná za vytváranie primeraných podmienok pre štúdium študentov so ŠP bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon. Každý uchádzač so ŠP musí zvládnuť vedomosti, zručnosti, požadované kompetencie, a teda naplniť profil absolventa vysokej školy a byť si vedomý, že úpravy pri štúdiu nemôžu ísť nad rámec kompenzácie dôsledkov zdravotného postihnutia.

Za študenta so špecifickými potrebami v zmysle zákona o VŠ sa považuje:

- a) študent so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím,
- b) študent s chronickým ochorením,
- c) študent so zdravotným oslabením,
- d) študent so psychickým ochorením,
- e) študent s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami,
- f) študent s poruchami učenia.

Je dôležité a potrebné, aby ste (ako uchádzač so ŠP) v dostatočnom časovom predstihu informovali vysokú školu o rozsahu a charaktere svojich špecifických potrieb. Najmä, ak máte ťažké zdravotné postihnutie alebo poruchu, ktoré ovplyvňujú Vašu schopnosť študovať v bežnom režime.

3.1 Získanie štatútu študenta so ŠP

Študent, ktorý chce získať štatút študenta so ŠP, predkladá koordinátorovi fakulty alebo podpornému centru pre účely vyhodnotenia jeho špecifických potrieb a rozsahu podporných služieb pre štúdium:

- súhlas s vyhodnotením svojich špecifických potrieb,
- správu alebo výpis zo zdravotnej dokumentácie, nie starší ako tri mesiace,
- v prípade poruchy učenia alebo komunikácie, aj vyjadrenie psychológa, logopéda, školského psychológa, školského logopéda alebo špeciálneho pedagóga (alebo iného registrovaného subjektu príslušnej odbornej spôsobilosti).

Študent požiada o štatút študenta so ŠP pri zápise na začiatku akademického roka alebo semestra. Žiadosť možno podať aj v ktorejkoľvek fáze počas štúdia, priznanie primeraných úprav a podporných služieb však nemá spätnú platnosť, závisí od vyhodnotenia špecifických potrieb študenta a podlieha schváleniu štatutára, dekana, resp. povereného prodekana, príp. koordinátora.

Študent so ŠP má podľa rozsahu a druhu špecifickej potreby nárok na podporné služby, najmä na:

- upravené podmienky na prijímacie skúšky,
- možnosti využívania špecifických vzdelávacích prostriedkov a podporných technológií,
- individuálne vzdelávacie prístupy, najmä individuálna výučba vybraných jednotiek študijného programu,
- osobitné podmienky na vykonávanie študijných povinností bez znižovania požiadaviek na študijný výkon,
- odpustenie školného v odôvodniteľných prípadoch, ak ide o štúdium dlhšie ako je štandardná dĺžka príslušného študijného programu.

Podporné služby však nie sú automaticky nárokovateľné. Študent, ktorý ich chce využívať, sa musí najprv zaregistrovať u **koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami**. Požiadavka informovať vysokú školu o svojich špecifických potrebách platí aj v prípade, ak študent spĺňa podmienky na prijatie bez prijímacích skúšok.

Uchádzač so špecifickými potrebami by sa mal pri výbere študijného programu zaujímať o odpovede na nasledujúce otázky:

- Je študijný program vhodný pre uchádzača s aktuálnymi špecifickými potrebami?
- Aké sú podmienky vysokej školy pre štúdium?
- Aké sú požiadavky na prijímacie skúšky?
- Aké vedomosti, zručnosti a kompetencie od uchádzača očakáva vysoká škola?
- Aké vedomosti, zručnosti a kompetencie má študent nadobudnúť počas štúdia zvoleného študijného programu?
- Aká je náročnosť štúdia, jednotlivých predmetov?
- Aké sú požiadavky na absolvovanie odbornej praxe?
- Aké sú možnosti využívania špecifických vzdelávacích prostriedkov a podporných technológií?
- Aké primerané úpravy a podporné služby počas štúdia a pri skúškach poskytuje študentom s aktuálnym druhom špecifických potrieb vysoká škola?
- Aké sú skúsenosti vysokej školy so študentmi so ŠVVP?
- Aké sú možnosti uplatnenia absolventov?

Po doručení potrebných dokladov a potvrdení koordinátor následne vyhodnotí nárok na rozsah a druh špecifickej potreby študenta. Môže ísť napríklad o žiadosť o individuálny študijný plán, úpravy formy a priebehu plnenia študijných povinností, zápočtov a skúšok, podpory pri štúdiu, pri poskytovaní služieb, ako sú napr. tlmočenie, vypožičanie podpornej technológie, spracovanie študijných materiálov a pod.

Konkrétne informácie o postupe je potrebné dohľadať na webových sídlach jednotlivých vysokých škôl, ktoré tieto služby v zmysle zákona musia poskytovať. Do pozornosti dávame centrá, ktoré plnia úlohu metodických, znalostných a koordinačných centier a spolupracujú s ostatnými vysokými školami pri poskytovaní služieb:

- **Bezbariérové centrum Technickej univerzity v Košiciach** - <https://accesscentre.tuke.sk/>,
- **Centrum podpory študentov so ŠP Univerzity Komenského v Bratislave** - <https://uniba.sk/centrum-podpory-studentov-so-specifickymi-potrebami-cps/>

Tieto centrá poskytujú **informačné, poradenské a konzultačné služby, akademickú podporu počas štúdia, vzdelávaciu a tréningovú činnosť, ako aj technickú podporu** (poradenstvo pri výbere vhodného technického vybavenia, zabezpečenie študijnej literatúry v prístupnej forme, asistencia pri zabezpečovaní služieb tlmočníka pre nepočujúcich, zabezpečenie asistenčných technológií podľa druhu zdravotného postihnutia).

Koordinátor spravidla poskytne študentovi so ŠP priamo alebo v spolupráci s inými pracoviskami VŠ:

- informácie o charaktere a obsahu študijného programu, možnostiach uplatnenia sa v praxi,
- návštevu na aktuálnej fakulte alebo katedre,
- informácie o predpokladaných poznatkoch a zručnostiach získaných po absolvovaní zvoleného študijného programu,
- informácie o vhodnosti vybraného študijného programu z hľadiska technickej náročnosti štúdia, limitov/obmedzení študenta, možnosti alternatívnych riešení,
- informácie o individuálne prispôsobenej forme prijímacej skúšky,
- informácie o úrovni prístupnosti na VŠ/fakulte, zabezpečení podporných služieb a primeraných podmienok počas štúdia v súlade so špecifickými potrebami uchádzača a možnosťami VŠ,
- prípadne ďalšie relevantné informácie.

Do Špecializovaného centra poradenstva a prevencie - ŠCPP (preťým Centra špeciálno-pedagogického poradenstva) prišiel 9-ročný chlapec, Martin, spolu s rodičmi. Po úvodnej konzultácii a pozorovaní bol poslaný k pedopsychiatrovi, ktorý mu potvrdil diagnózu - Aspergerov syndróm (ďalej len AS). Psychologické vyšetrenie potvrdilo vysoko nadpriemerné inteligenčné schopnosti. Špeciálna pedagogička mu diagnostikovala aj poruchu písania - dysgrafiú. Po stanovení diagnózy došlo k viacerým zmenám v jeho vzdelávaní. Rodičom bola odporúčaná zmena školy a špeciálna trieda pre intelektovo nadané deti. Na ZŠ sa vzdelával formou individuálneho vzdelávania, za prítomnosti asistenta učiteľa. Matematiku a informatiku mal veľmi rád, ostatné predmety toleroval. Mal celkovo veľmi dobrý prospech. Nechcel však pokračovať na gymnáziu, pretože vedel, že chce pracovať s počítačmi. Jeho vedomosti v programovaní boli už vo veku 15 rokov na vysokoškolskej úrovni. Nastúpil na SOŠ, ktorú skončil s vyznamenaním a s cenou riaditeľa. Martin sa vzdelával kombinovanou formou, a to tak, že bol integrovaný a chodil do školy individuálnou formou za prítomnosti osobného asistenta, ktorého mu robil otec. Odborní zamestnanci centra mu poskytovali komplexný servis služieb (rediagnostika, poradenstvo, terapia, kariérové poradenstvo, canisterapia a pod.). Maturoval s upravenými podmienkami, ktoré umožňoval zákon, a za prítomnosti špeciálneho pedagóga z centra. Bol prijatý na Technickú univerzitu v Košiciach a konečne sa mohol naplno venovať programovaniu. Hneď po prijatí mu na jeho žiadosť ŠCPP vydalo potvrdenie o evidencii v centre z dôvodu diagnózy AS a dysgrafie, ktoré obsahovalo aj konkrétne odporúčania na prácu s ním. Potvrdenie zanesol do Bezbariérového centra TUKE, ktoré s ním po celú dobu spolupracovalo a poskytovalo mu pomoc a poradenstvo. Aktuálne pokračuje na III. stupni VŠ, dokončuje si doktorandské vzdelanie, a dokonca zvláda aj prednášať online formou. Sám opisuje, že počas štúdia na VŠ konečne našiel sám seba, toto vzdelávanie mu najviac vyhovuje a v komunite vysokej školy sa cíti byť prvýkrát akceptovaný a prijatý.

4 Postup a podmienky prijatia na vysokú školu

Každý má právo študovať na vysokej škole zvolený študijný program, ak splní základné podmienky prijatia na štúdium a ďalšie podmienky určené fakultou alebo vysokou školou poskytujúcou zvolený študijný program².

Základnou podmienkou prijatia³ na bakalárske štúdium je získanie úplného stredného vzdelania alebo úplného stredného odborného vzdelania. Túto podmienku spĺňajú absolventi strednej školy s vysvedčením o maturitnej skúške, vydaným po úspešnom vykonaní maturitnej skúšky. Pre uchádzačov, ktorí dosiahli požadované vzdelanie v zahraničí, je základnou podmienkou prijatia uznanie, že úspešne vykonaná záverečná skúška a doklady potvrdzujúce ukončený stupeň štúdia zodpovedajú požiadavkám zákona na požadovaný stupeň úplného stredného vzdelania. **Ďalšie podmienky prijatia⁴** na štúdium si určuje samotná fakulta/vysoká škola. Informácie o podmienkach štúdia, o prijímacom konaní a požiadavkách na prijímacie skúšky sú zverejnené prostredníctvom internetových (webových) stránok fakúlt a vysokých škôl najneskôr do 20. septembra alebo najneskôr dva mesiace pred posledným dňom určeným na podanie prihlášok.

Upozornenie:

§ 58 ods. 9 zákona 131/2002: „Vysoká škola alebo fakulta má právo požadovať od prijatých uchádzačov informáciu, či sa zapíšu na štúdium. Uchádzač je povinný takú informáciu poskytnúť vysokej škole alebo fakulte do začiatku akademického roku (§ 61). Ak uchádzač neprejaví o štúdium záujem alebo informáciu v určenom čase neposkytne, zaniká mu právo zapísať sa na štúdium daného študijného programu a vysoká škola alebo fakulta zruší rozhodnutie, ktorým nebol ďalší uchádzač v poradí podľa výsledkov prijímacieho konania na štúdium prijatý, a vydá nové rozhodnutie o jeho prijatí na štúdium.“

4.1 Prijímacie konanie

Prijímacie konanie je proces, umožňujúci uchádzačovi, ktorý preukáže splnenie určených podmienok, stať sa študentom vysokej školy a študovať podľa zvoleného študijného programu. Začína sa dorúčením prihlášky na štúdium vysokej škole alebo fakulte, ktorá uskutočňuje príslušný študijný program. Zápisom prijatého uchádzača sa z neho stáva študent a proces prijímacieho konania sa uzatvára.

Všetky potrebné informácie k prijímaciemu konaniu na vysokoškolské štúdium 1. stupňa a 1. a 2. stupňa spojeného do jedného celku sú zverejnené na úradnej výveske alebo webovej stránke fakulty/vysokej školy. Pozorne si prečítajte podmienky prijatia na štúdium, termíny a spôsob overovania splnenia podmienok, aká bude forma a obsah prijímacej skúšky, spôsob vyhodnocovania výsledkov, informáciu o počte uchádzačov, ktorých plánujú prijať na štúdium, o priebehu prijímacieho konania, o vypisovaní a spôsobe podania prihlášky (čo je, zvlášť ak ste uchádzačom so ŠP).⁵

4.2 Prihláška na vysokú školu

² §55 zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách

³ §56 zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách

⁴ §57, zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách

⁵ Štatistika histórie prijímacieho konania do prvých ročníkov na vysoké školy Slovenskej republiky od akademického roku 2001/2002

Uchádzač sa prihlasuje na vysokoškolské štúdium 1. stupňa a 1. a 2. stupňa spojeného do jedného celku vyplnením prihlášky a jej odoslaním do stanoveného termínu na príslušnú fakultu alebo na bezfakultnú vysokú školu (ďalej len „fakulta“).

Elektronická prihláška (ďalej len „e-prihláška“) sa podáva prostredníctvom webovej stránky danej fakulty. E-prihláška je plnohodnotná prihláška na štúdium, rovnako ako prihláška v papierovej forme. Nie všetky fakulty však možnosť e-prihlášky ponúkajú, preto odporúčame si ju overiť. Niektoré fakulty vyžadujú pre úspešné podanie e-prihlášky na danej fakulte aj tlač a následné odoslanie (najneskôr do stanoveného termínu na podávanie prihlášok) vytlačenej e-prihlášky. Overte si aj túto podmienku priamo na fakulte, o ktorú máte záujem. Poplatok za podanie elektronicko-papierovej oproti klasickej papierovej prihláške je spravidla nižší.

Papierová prihláška sa podáva listovou zásielkou, alebo osobným doručením na adresu fakulty. Formulár sa dá kúpiť v obchodoch s tlačivami (napr. ŠEVT), vo vybraných papiernictvách, prípadne sa dá stiahnuť z fakultnej webovej stránky⁶.

4.3 Termíny na podanie prihlášky na vysokú školu

Prihláška musí byť doručená v termíne určenom fakultou alebo vysokou školou.

Termíny na podanie prihlášky:

od mesiaca november – sa podávajú prihlášky na školy s talentovými skúškami

v mesiacoch február až máj– štandardný termín pre väčšinu vysokých škôl

v mesiacoch jún až september - dodatočné prijímanie prihlášok na niektoré fakulty

Podrobné informácie Vám poskytnú študijné oddelenia a internetové stránky jednotlivých fakúlt a vysokých škôl. Na týchto stránkach sú publikované pokyny k vypĺňaniu elektronickej a papierovej prihlášky, aký je poplatok za prijímacie konanie, spôsob dokladovania platby, požadované prílohy prihlášky a termíny prijímacích skúšok.

⁶ https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/skolstvo/vysoke-skoly/prijimacky-na-vysoke-skoly/ako-na-vysoku-skolu.html?page_id=9247

5 Kde hľadať všeobecné informácie k výberu vysokej školy ?

Konkrétne informácie, ktoré Vám môžu pomôcť pri výbere vysokej školy, nájdete na nasledujúcich webových stránkach:

https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/skolstvo/vysoke-skoly.html?page_id=10266 – stránka Centra vedecko–technických informácií SR poskytuje v sekcii Vysoké školstvo množstvo informácií pre záujemcov o štúdium na vysokej škole, nájdete tam adresár VŠ a ich webových stránok, pokyny a termíny k prijímaciemu konaniu na VŠ, štatistiky a pod.

<https://www.portalvs.sk/sk/> - ponúka odborne garantované informácie o vysokých školách, uchádzačom poskytuje prehľad študijných programov, študijných odborov, aktuality, termíny podávania prihlášok, konania prijímacích skúšok, kalendár podujatí zameraných na poskytovanie informácií o VŠ.

<https://www.kamnavysoku.sk/videoportal> – Národné kariérne centrum na svojej stránke poskytuje prehľad VŠ v rámci Slovenska aj zahraničia, termíny dní otvorených dverí, termíny podávania prihlášok, virtuálne DOD na VŠ, aktuality, zaujímavosti a články.

<https://www.vysokeskoly.sk/prehľad-skol> - stránka ponúka prehľad vysokých škôl a nájdete tam rôzne témy, napr. prijímacie konanie, štúdium v zahraničí, štúdium pri práci, uplatnenie absolventov.

<https://anyflip.com/wotj/xvdo/> - časopis „Čo zaujíma stredoškolačkov?“ v online forme poskytuje základné informácie k jednotlivým vysokým školám, nájdete tam aj najčastejšie otázky a odpovede uchádzačov o vysoké školy.

<https://www.istp.sk> - Internetový sprievodca trhom práce poskytuje zaujímavé informácie a prehľad, aké vzdelanie je potrebné na výkon jednotlivých zamestnaní, ktoré školy v regiónoch takéto vzdelanie poskytujú, prípadne poradenstvo na plánovanie svojej kariéry.

<https://www.trendyprace.sk> – na tejto stránke nájdete informácie o aktuálnych potrebách trhu práce, uplatniteľnosti absolventov jednotlivých vysokých škôl a prognózu vývoja na trhu práce do roku 2025.

<https://www.sosrdcom.sk> - program Výpomoc so srdcom, ktorý v rámci svojich spoločensky zodpovedných aktivít realizuje sprostredkovateľský portál práce Profesia na zvyšovanie šancí ľudí so zdravotným znevýhodnením pri uplatnení sa na trhu práce. Po registrácii poskytuje prehľad o rôznych možnostiach zamestnania, s praktickými príručkami pre firmy aj uchádzačov.

<http://www.corobim.sk/profesie/> - online videoknižnica povolání pomôže uchádzačovi vytvoriť si reálnu predstavu, ako vyzerá práca vedeckého pracovníka, pracovníka v oblasti IT, obchodníka, podnikateľa, živnostníka, remeselníka, učiteľa, robotníka a ďalších. Dozvie sa tiež, aké znalosti a zručnosti potrebuje pre konkrétne povolanie mať a akú školu alebo študijný odbor vyštudovať. Vďaka krátkym videám získa prehľad o jednotlivých kariérových cestách, ktoré ľudia museli prejsť, a tým si bude môcť lepšie naplánovať tú svoju.

Množstvo informácií môžete získať na regionálnych výstavách pomaturitého vzdelávania **Kam na vysokú**, ktorých cieľom je pomôcť stredoškólakom dôkladne spoznať vysoké školy priamo v ich regióne (Žilina, Trenčín, Košice, Prešov Nitra, Trnava, B. Bystrica, Poprad) a zistiť všetky informácie, ktoré potrebujú k výberu vysokej školy. Termín konania výstavy získate od svojich kariérových poradcov na strednej škole alebo na stránke <https://www.kamnavysoku.sk/vystavy>.

Použité skratky a termíny

AS	Aspergerov syndróm
VŠ	Vysoká škola
ŠP	Špeciálne potreby
CPP	Centrum poradenstva a prevencie
CŠPP	Centrá špeciálno-pedagogického poradenstva
ŠCPP	Špecializované centrum poradenstva a prevencie
TUKE	Technická univerzita v Košiciach
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Kariérové poradenstvo je inkluzívny proces, ktorý umožňuje deťom a žiakom s rozmanitými potrebami nadobúdať zručnosti pre riadenie kariéry v rôznych vývinových štádiách tak, aby si dokázali utvárať zmysluplný osobný a spoločensky relevantný pracovný život (zdroj: Návrhy obsahových štandardov, VÚDPaP: <https://vudpap.sk/x/projekty/standarty/obsahove-standarty/>).

Kompetencia je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu a iné spôsobilosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie (§ 2, písmeno t, zákona 245/2008 Z.z.).

Výchovno-vzdelávacia potreba je požiadavka na zabezpečenie podmienok, organizácia a realizácia výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu detí alebo žiakov (§ 2, písmeno h, zákona 245/2008 Z.z.).

Študijný odbor je oblasť poznania, ktorá môže byť predmetom vysokoškolského vzdelávania v niektorom z jeho troch stupňov a vymedzuje sa obsahom, ktorý charakterizujú najmä oblasti a rozsah vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré profilujú absolventa (§ 50, ods.1,2, zákona 131/2002 Z.z.).

Študijný program je súbor predmetov, ktoré pozostávajú zo vzdelávacích činností, ktorými sú najmä prednáška, seminár, cvičenie, záverečná práca, projektová práca, laboratórne práce, stáž, exkurzia, odborná prax, štátna skúška a ich kombinácie a súbor pravidiel zostavený tak, že úspešné absolvovanie týchto vzdelávacích činností pri zachovaní uvedených pravidiel umožňuje získať vysokoškolské vzdelanie. Študijný program sa zostavuje tak, aby v ňom bolo možné absolvovať akademickú mobilitu alebo získať skúsenosti zodpovedajúce akademickej mobilite (§ 51, ods.2 zákona 131/2002 Z.z.).

Za účelom rozhodovania o priznaní štatútu študenta so špecifickými potrebami podľa príslušnosti k niektorej zo skupín uvedenej v § 100 ods. 2 Zákona o VŠ sú jednotlivé kategórie charakterizované nasledovne:

Študent so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím. Za študenta so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím sa považuje študent s postihnutím zraku (nevidiaci a slabozraký), sluchu (nepočujúci a nedoslýchavý), s telesným postihnutím (s postihnutím dolných končatín a s postihnutím horných končatín, jemnej motoriky) a študent s viacnásobným postihnutím.

a) **Nevidiaci študent** nedokáže pri štúdiu využívať zrak, pracuje s alternatívnymi formátmi študijných materiálov (v prístupnej elektronickej forme, vo zvukovej forme, v bodovom písme, reliéfnej forme a pod.) a pri práci so študijnou literatúrou využíva podporné/asistenčné technológie pre nevidiacich (čítač obrazovky, hlasovú syntézu, braillovský riadok, rozpoznávací program, tlačiarne s reliéfnym výstupom a pod.).

b) **Slabozraký študent** dokáže používať zrak v obmedzenej miere, pri štúdiu pracuje so štandardnými formátmi študijných materiálov, ktoré si môžu vyžadovať modifikáciu (napr. zväčšenie písma učebného textu, úprava kontrastu písma a pozadia a pod.) a pri štúdiu využíva kompenzačné pomôcky (napr. lupy) a podporné/asistenčné technológie (napr. zväčšovací program).

c) **Nepočujúci študent a študent so zvyškami sluchu** pri komunikácii a získavaní informácií používa rozličné komunikačné formy. Primárnou môže byť posunkový jazyk, sekundárnou je hovorený jazyk, resp. primárnou formou je hovorený jazyk za použitia ďalších kompenzačných mechanizmov (odzeranie). Pri štúdiu používa kompenzačné pomôcky (načúvací aparát, kochleárny implantát, rádiový komunikačný systém a pod.) a podporné služby (tlmočník, zapisovateľ).

d) **Nedoslýchavý študent** pri komunikácii a získavaní informácií používa zväčša hovorený jazyk za podpory rozličných kompenzačných pomôcok (napr. načúvacie aparáty, kochleárny implantát, komunikačné rádiové systémy a pod.) a ďalších komunikačných foriem (odzeranie). Do tejto skupiny zaraďujeme aj osoby s postlingválnym sluchovým postihnutím, ktorých komunikačnou formou je hovorený jazyk.

e) **Študent s postihnutím dolných končatín** (nedokáže samostatne chodiť) má obmedzenú schopnosť pohybu. Na presun používa podporné pomôcky (napr. barle, chodúľka) a/ alebo invalidný vozík (mechanický alebo elektrický). Môže potrebovať asistenčnú pomoc druhej osoby.

f) **Študent s postihnutím horných končatín** má obmedzené schopnosti písať a robiť si poznámky, narábať so študijnými materiálmi a s technológiami. Môže potrebovať asistenčnú pomoc druhej osoby.

g) **Študent s viacnásobným postihnutím** má dva, resp. viac druhov zdravotného postihnutia, ktoré limitujú jeho schopnosť študovať v štandardnom režime, pretože ho obmedzujú v prijímaní, spracovávaní a odovzdávaní informácií a/alebo v samostatnom pohybe a orientácii.

Študent s chronickým ochorením. Za študenta s chronickým ochorením sa považuje najmä študent s cystickou fibrózou, epilepsiou, sklerózou mutiplex, po transplantácii orgánu alebo tkanív, so srdcovo-cievnyim ochorením, neurologickým ochorením, ako i s inými progresívnymi ochoreniami, čo môže zapríčiniť častú, resp. dlhodobú a nepravidelnú práceneschopnosť alebo negatívne ovplyvňovať schopnosť štúdia v bežných podmienkach.

Študent so zdravotným oslabením. Za študenta so zdravotným oslabením sa považuje dlhodobo chorý študent s následnou rekonvalescenciou alebo so zníženou odolnosťou voči chorobám, či tendenciou k recidíve choroby alebo študent s ohrozením zdravia v dôsledku vplyvu nevhodného prostredia, nevhodného životného režimu, nesprávnej výživy.

Študent so psychickým ochorením. Za študenta so psychickými ťažkosťami alebo ochorením sa považuje študent, u ktorého aktuálny psychický stav alebo dlhodobejšia porucha psychického zdravia ovplyvňuje schopnosť plniť si študijné povinnosti v štandardnom režime (napr. problémy s organizovaním štúdia a manažovaním svojich študijných povinností).

Študent s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami. Za študenta s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami sa považuje najmä študent s poruchou autistického spektra bez mentálnej retardácie (napr. Aspergerov syndróm), ktorý ovplyvňuje jeho schopnosť plniť si študijné povinnosti v štandardnom režime.

Študent s poruchami učenia. Za študenta s poruchami učenia sa považuje študent s dyslexiou, dysortografiou, dysgrafiou, dyskalkúliou a pod. Špecifické poruchy učenia sú všeobecný termín označujúci skupinu porúch prejavujúcich sa výraznými ťažkosťami pri čítaní, písaní, počítaní, počúvaní a komunikácii.

Bibliografia

Centrum vedecko-technických informácií SR:

https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/skolstvo/vysoke-skoly.html?page_id=10266

Portál prehľadu vysokých škôl v SR: <https://www.portalvs.sk/sk/>

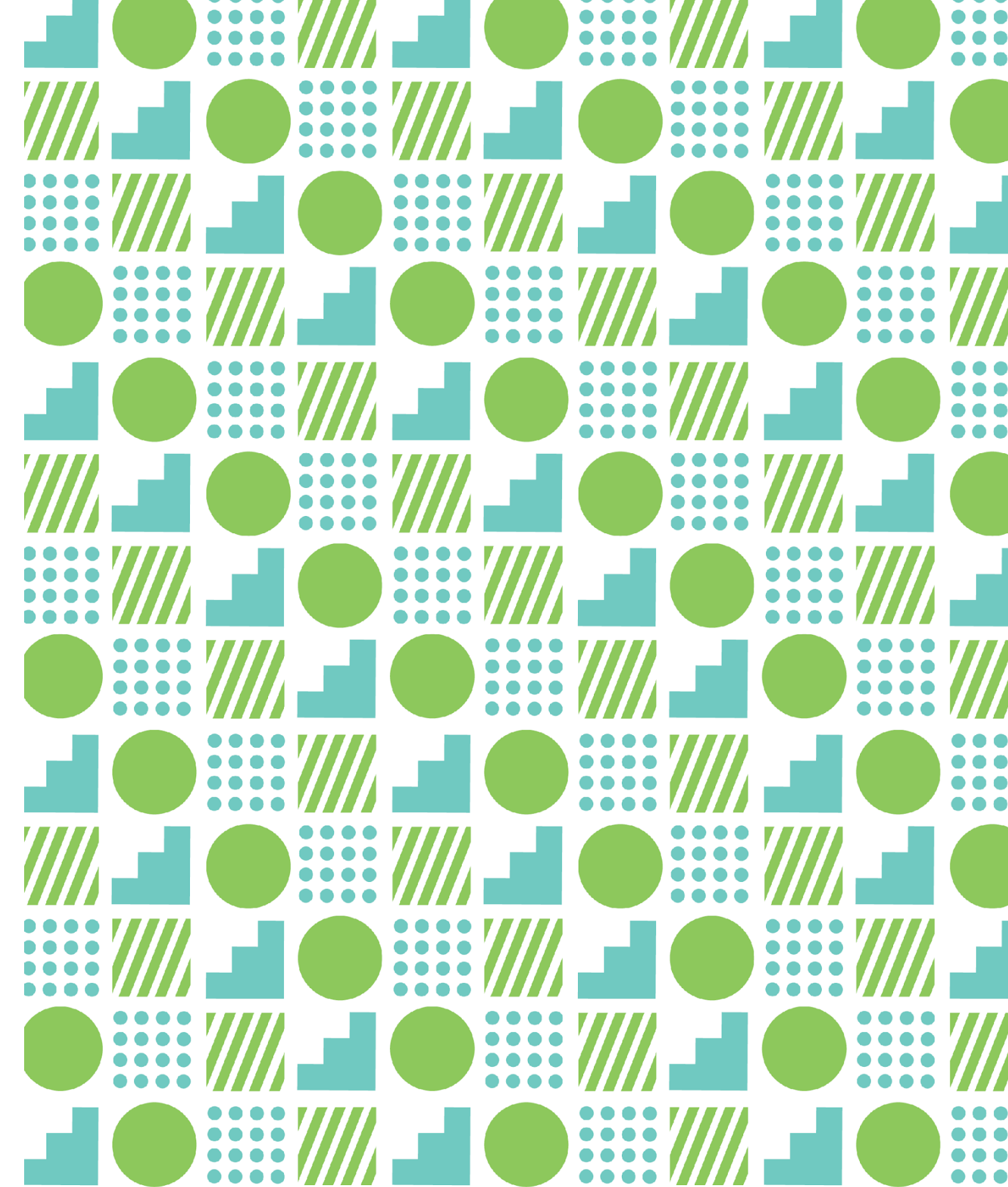
Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 244/2019 o sústave študijných odborov Slovenskej republiky

Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 458/2012 o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami

Zákon č.131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie
k inklúzii a úspešnosti na trhu práce